

5. Хронічні психози різної етіології.

6. Розлади особистості (психопатії): патологічний розвиток особистості з параноїальним або параноїдним маревоутвореннями на відповідній конституційній основі (параноїальна психопатія) на ґрунті інших типологічних варіантів психопатії.

Такі особи потребують лікування у медичному закладі, при відмові від лікування до них застосовуються примусові заходи медичного характеру.

Лікування психічних розладів передбачає не лише медикаментозний а й психотерапевтичний та соціально-реабілітаційний вплив. В досвіді роботи реабілітаційного центру Київської обласної психіатричної лікарні № 1 (смт Глеваха, Київ. обл.) психотерапевтична та соціально-реабілітаційна допомога хворим надається в індивідуальному, груповому та колективному порядку. Групи для занять формуються сумісно психологом, реабілітологом та лікарем- психіатром. Працюють з хворими «першого психотичного епізоду», тобто такими у яких захворювання виявлене вперше і немає яскраво вираженого дефекту особистості, за відповідно складеною та затвердженою програмою. Групові заняття передбачають невелику наповнюваність груп (до 10-12 осіб). До таких занять належать: формування комунікативних навичок, танцювально-рухова терапія, тілесно-орієнтована терапія, музикотерапія, психоаналітичні групи, арттерапія, соціально-комунікативний тренінг, бодіфлекс, антистресовий тренінг.

При роботі з психічно хворими не використовують фруструючі впливи та гіпноз.

До колективних форм реабілітаційної роботи відносяться: кіноклуб, художня самодіяльність, караоке, дискотека, школа соціального працівника.

Хворі, які знаходяться на примусовому лікуванні, участі у групових та колективних заняттях не беруть. За призначенням лікаря-психіатра їм надається індивідуальна психотерапевтична допомога.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про психіатричну допомогу» від 22.02.2000 №1489 - III.
2. Наказ державного департаменту України з питань виконання покарань та Міністерства охорони здоров'я України від 18.01.2000 №3/6.
3. Цивільний кодекс України: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ-ЮРИСТІВ

Василенко Марина Миколаївна, викладач кафедри психології та педагогіки навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Формування правової держави та громадянського суспільства висуває підвищені вимоги до випускників вищих закладів освіти, зокрема до юридичних ВНЗ. Перед представниками юридичних спеціальностей постають нові, раніше невідомі соціально-психологічні проблеми, що значно ускладнюють їх професійну діяльність.

На сьогодні в Україні спостерігається тенденція незадоволеності якістю підготовки фахівців цієї спеціальності. Оцінки фахового рівня юристів останнім часом знижуються і не відповідають тим, які були раніше. Тому, важливою задачею для нас є вивчення особливостей особистісно- розвивального середовища майбутніх спеціалістів-юристів. Центральним питанням вищої школи повинно бути гармонійний розвиток студента як особистості та як професіонала.

Дослідження свідчать, що причиною низького рівня засвоєння знань першокурсниками іноді постає не слабка шкільна підготовка, а не сформованість готовності до навчання, проблеми з адаптацією до навчання у ВНЗ. Виходячи з особливої значущості професії юриста в суспільстві, можна стверджувати, що провідного значення у формуванні особистості набувають соціально-психологічні чинники. Тому, наукове обґрунтування особливостей соціально-психологічної адаптації до навчання у ВНЗ та сприяння ефективній

адаптації студентів-юристів, залишається важливим науково-практичним завданням ВНЗ.

Вивченню адаптації студентів на початкових етапах навчання у ВНЗ у психологічній літературі присвячена значна кількість праць, зокрема, Т. Алексєєвої, Ю. Боханкової, Н. Герасимової, В. Демченка, О. Кузнєцової, Л. Литвинової, В. Скрипник, І. Соколової та ін.; педагогічні аспекти адаптації студентів розглядаються в працях С. Гури, В. Сорочинської, В. Штифурак та ін. Разом з тим аналіз літератури дозволяє зробити висновок щодо недостатньої розробленості педагогічних моделей адаптації, визначення її основних чинників.

Успішність процесу адаптації залежить від психологічних властивостей особистості, від рівня її розвитку, що визначається оптимальними рівнем особистісної регуляції діяльності та поведінки. До критеріїв адаптованості відносять інтеграцію особистості, знаходження власного місця в соціальній і професійній структурі, загальний рівень здоров'я, здатність розвиватися у відповідності зі своїм потенціалом життєдіяльності, суб'єктивне почуття самоповаги.

В результаті проведеного нами психодіагностичного дослідження студентів-правознавців першого курсу ННПІ НАВС, спрямованого на вивчення особливостей соціально-психологічної адаптації, ми отримали наступні дані.

Першокурсники виділяють наступні адаптаційні проблеми:

- різниця в формі та методах навчання в школі та в інституті (незвична, нова система навчання) - 58%
- особливості організації робочого часу (довгі пари, малі перерви) -
- великий обсяг інформації та велике навантаження - 65%
- невміння працювати з літературою, відсутність навиків самостійної праці - 43%
- відсутність цікавості до обраної професії - 18%
- велика дистанція між студентом та викладачами, керівництвом - 30%.

Отже, проведене нами дослідження показало, що процес адаптації студентів першого курсу є складним, багатоаспектним та динамічним процесом. Це можна пояснити труднощами, з якими студент зіштовхується з першого дня. Усі ці труднощі різні за своїм походженням. Одні з них об'єктивно неминучі, інші носять суб'єктивний характер і пов'язані зі слабкою підготовкою, вадами виховання в родині і школі. Для успішної адаптації студентів-першокурсників першочерговим є вирішення таких завдань:

1) підвищення рівня інформованості студентів - про умови проживання, про навчальні предмети, професорсько-викладацький склад, студентські організації, психологічну службу ВНЗ;

2) створення сприятливих соціально-психологічних умов - формування колективу, налагодження спілкування у групі, відносин між студентам та викладачами;

3) допомога студентам в оволодінні навчальними навичками, плануванні часу, самоорганізації.

Тому, формування професійно значущих якостей особистості майбутніх юристів має здійснюватися в належних умовах, де створені такі обставини, що процес адаптації буде проходити успішно, а здібності будуть розкриватися максимально.

Список використаних джерел:

1. Васильєв В.Л. Юридическая психология. Учеб. для студентов вузов, обучающихся по специальности «Юриспруденция» / В. Л. Васильев. - 4. изд., доп. и перераб. - СПб. и др.: Питер, 2001. - 634 с.
2. Гришанов Л.К., Пуркан В.Д. Социологические проблемы адаптации студентов младших курсов // Психолого-педагогические аспекты адаптации студентов к учебному процессу в вузе: Сб. научных трудов. - Кишинев, 1990. - с.3-17.
3. Налчаджян А. А. Личность. Групповая социализация и психическая адаптация / А. А. Налчаджян; АН АрмССР, Ин-т философии и права. - Ереван : Изд-во АН АрмССР, 1985. - 263с.
4. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособие. /Отв. ред. М. В. Буланова-Топоркова - Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. - 544 с.
5. Фень О. Диагностика психологических проблем первокурсников // Психологическая адаптация студентов первого курса до умов навчання у вищому закладі освіти: Зб. наукових статей. - Луцьк: Ред.-вид. Від. «Вежа» Волин. держ. ун. ім. Лесі Українки, 1999. - С. 28-37.